

Uitvoeringsplan Afval en Grondstoffen gemeente Lochem 2017-2019:

“Méér waarde uit afval en grondstoffen”

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding
2. Afvalbeleidsplan gemeente Lochem 2016 – 2019
 - 2.1 Inleiding
 - 2.2 Monitoring afval- en grondstofhoeveelheden
 - 2.3 Wat kan volgens de inwoners nog beter
 - 2.4 Landelijke ontwikkelingen
3. Uitwerking afvalbeleidsplan 2016 – 2019
 - 3.1 Optimalisering dienstverlening grondstoffen
 - 3.2 Gerealiseerde deelprojecten
 - 3.3 Wijzigen inzamelfrequentie restafval
 - 3.4 Omgekeerd inzamelen op vrijwillige basis
 - 3.5 Uitbreiding milieuparkjes en verzamelvoorzieningen
 - 3.6 Inzamelen op maat
 - 3.7 Optimaliseren oud papierinzameling
 - 3.8 Voedselverspilling
 - 3.9 Afvalscheiding buitenshuis
 - 3.10 Luierinzameling
 - 3.11 Participatie
 - 3.12 Handhaving
 - 3.13 Fasering
4. Lasten en Baten
 - 4.1 Inleiding
 - 4.2 Model kostentoerekening VNG
 - 4.3 Besluit Begroting Verantwoording (BBV)
 - 4.4 Opbouw tarieven afvalstoffenheffing
 - 4.5 Ontwikkeling afvalstoffenheffing
 - 4.6 Regeling tegemoetkoming afvalstoffenheffing voor medisch afval
 - 4.7 Ontwikkelingen dienstverleningsovereenkomst Circulus-Berke
 - 4.8 Investerings
5. Communicatie
 - 5.1 Inleiding
 - 5.2 Doelstelling
 - 5.3 Doelgroepen
 - 5.4 Boodschap
 - 5.5 Aanpak
 - 5.6 Aandachtspunten
 - 5.7 Middelen en kanalen
 - 5.8 Evaluatie
6. Colofon

Bijlagen:

1. Overzicht voorstellen Uitvoeringsplan
2. benchmark huishoudelijke afvalstoffen 2015

1. INLEIDING

In januari 2016 heeft de gemeenteraad het nieuwe Afvalbeleidsplan gemeente Lochem 2016-2019 vastgesteld. Een beleid dat voortborduurt op het huidige systeem. In het Afvalbeleidsplan zijn onder meer de doelen uit het Uitvoeringsprogramma Klimaat en Energie gemeente Lochem beleidsmatig uitgewerkt.

Er zijn in de afgelopen drie jaren al flinke stappen gezet om de hoeveelheid restafval te verminderen. Zo steeg het bronscheidingspercentage en is sinds 2010 de hoeveelheid ongescheiden restafval in Lochem gedaald met 52%. In 2016 is een gemiddelde jaarlijkse hoeveelheid restafval per inwoner gemeten van 108 kg. Hiermee zijn de ambities nog niet verwezenlijkt.

In het Afvalbeleidsplan blijft de lange termijnambitie van een afvalvrije regio in 2030 staan. Op de weg hiernaar toe stellen we in de planperiode 2016 - 2019 als hoofddoel een daling van het restafval naar 95 kg/inwoner/jaar. Dit vraagt een verdergaande focus op de transitie van afval naar grondstoffen, maximalisatie van hergebruik van producten en grondstoffen en minimalisatie van waardevermindering. Bij deze transitie creëren we maatschappelijke meerwaarde; naast een beter milieu en een hoogwaardige dienstverlening wordt participatie van bewoners gestimuleerd en sociale werkgelegenheid gecreëerd voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Kortom, méér waarde creëren uit afval en grondstoffen.

Leeswijzer.

Hoofdstuk 2 van dit uitvoeringsplan beschrijft de stand van zaken op dit moment. In hoofdstuk 3 worden de doelstellingen uit het Afvalbeleidsplan uitgewerkt in concrete maatregelen. Hierin wordt onder meer beschreven op welke wijze wij inwonerparticipatie bij de inzameling van grondstoffen vorm willen geven. In hoofdstuk 4 komen de kosten en baten aan bod waarbij vooral de opbouw en ontwikkeling van de afvalstoffenheffing veel aandacht krijgt. Tot slot beschrijven wij in hoofdstuk 5 hoe we in de komende jaren de communicatie over de afval- en grondstofinzameling vorm geven.

Dit Uitvoeringsplan bevat diverse voorstellen om de doelen uit het Afvalplan gemeente Lochem 2016-2019 te realiseren. Bijlage 1 bevat een overzicht van de voorstellen die dit Uitvoeringsprogramma bevat

2. AFVALBELEIDSPLAN GEMEENTE LOCHEM 2016 - 2019

2.1 INLEIDING

De door de gemeenteraad vastgestelde doelen voor de periode 2016 - 2019 sluiten aan op de VANG doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) van het rijk. Voor de gemeente Lochem worden daarin ten opzichte van het beleid tot en met 2016 fors hogere doelen gesteld aan het afval- en grondstoffenbeheer. Bij de behandeling van het Afvalbeleidsplan is in januari 2016 niet ingestemd met het systeem van gespiegeld inzamelen. De overige beslispunten / doelstellingen van het plan zijn wel overgenomen. Samengevat betekent dit:

Hoofdpijnen van het Afvalbeleidsplan 2016-2019

- Hoofddoelstelling: 95 kilo restafval/inwoner/jaar in 2019 en 10 kilo in 2030
- Hoger aandeel sociale werkgelegenheid: inzetten van mensen met afstand tot regulier werk
- bewonersparticipatie: bewoners actief betrekken bij (veranderingen in) afvalscheiding en een schone leefomgeving

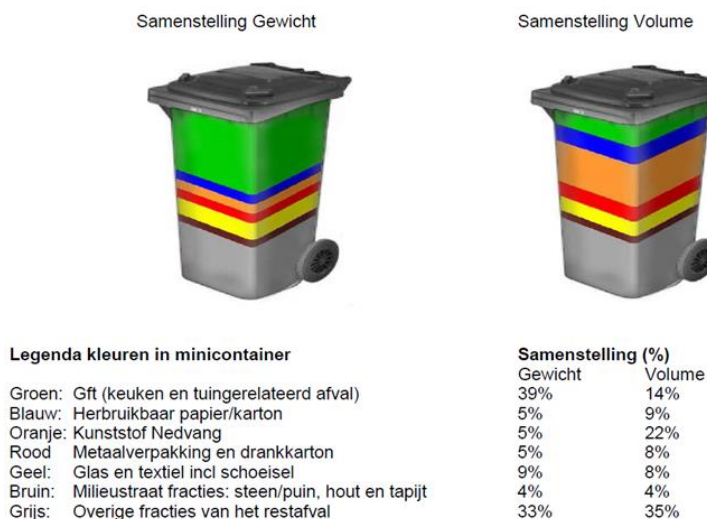
Deze doelstellingen uit het Afvalbeleidsplan worden uitgewerkt in dit Uitvoeringsplan.

2.2 MONITORING AFVALHOEVEELHEDEN

Het is belangrijk om de effecten van het gevoerd beleid op het gebied de afval- en grondstofinzameling regelmatig te monitoren en te vergelijken met die van andere gemeenten in een vergelijkbare stedelijkheidsklasse. Op deze wijze ontstaat inzicht op welke onderdelen voortgang is geboekt. Wij doen dit door deelname aan de Benchmark Huishoudelijk Afval, een initiatief van de NVRD en Rijkswaterstaat Leefomgeving. In de benchmark worden afvalprestaties vergeleken en geanalyseerd op 4 gebieden: milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Het laatste peiljaar is 2015 (bijlage 1)

Op de gemeten gebieden “milieu” en “regievaardigheden” doet Lochem het beter dan het benchmark gemiddelde. Met 119 kg restafval per inwoner per jaar heeft Lochem minder restafval dan het gemiddelde (152 kg/inw.). Het scheidingspercentage is 69 %, 1 % lager dan het gemiddelde. Het huishoudelijk afval wordt goed gescheiden. Dit is met name te danken aan goede scheiding van papier, kunststof verpakkingen en glas. Mogelijkheden om het restafval verder te verminderen liggen volgens de benchmark bij het gf(t) en papier. Om inzicht te krijgen in de samenstelling van het restafval zijn de afgelopen jaren sorteerproeven uitgevoerd. Deze informatie is van essentieel belang om toekomstig beleid te ontwikkelen en te voorspellen wat de effecten hiervan zijn. Uit de resultaten van deze sorteerproef kan geconcludeerd worden dat er nog steeds winst te behalen is. Voornamelijk de hoge percentages voedselresten (GF), kunststof verpakkingen en oud papier/karton in het restafval vallen op.

Voor het verder terugdringen van de hoeveelheid restafval zullen we ons vooral op deze stromen moeten richten.

De totale afvalbeheerkosten liggen op het gemiddelde niveau van de benchmark. Ook op het gebied van dienstverlening scoren we gemiddeld. Met name op het gebied van regievaardigheden scoort Lochem bovengemiddeld. Voor de totale benchmark zie bijlage 1

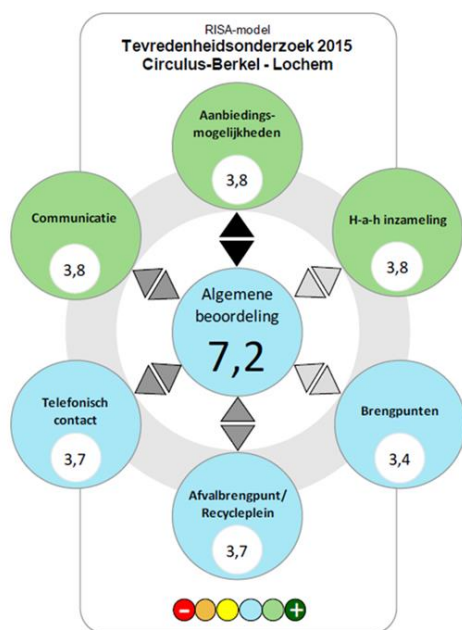
Nulaanbieders zijn aansluitingen waarvan het bekend is dat zij geen huishoudelijk restafval aan bieden aan Circulus-Berkel. Het merendeel van de nulaanbieders wordt ervan verdacht het restafval aan een particuliere inzamelaar aan te bieden (inzamelaars van bedrijfsafval). Uit het containermanagement systeem van Circulus-Berkel blijkt dan in de periode vanaf de invoering van diftar op 1 januari 2013 tot nu 730 adressen nog nooit een restafvalcontainer aangeboden. In 2016 hebben 1264 adressen geen container aangeboden.

2.3 WAT KAN VOLGENS DE BEWONERS NOG BETER?

Klanttevredenheidsonderzoek

Om inzicht te krijgen in de tevredenheid van inwoners heeft Circulus - Berkel een klanttevredenheidsonderzoek uit laten voeren. Het onderzoek geeft inzicht in de tevredenheid van de inwoners van de gemeente Lochem over de dienstverlening van Circulus - Berkel. In totaal namen 362 inwoners deel aan het onderzoek. Over het algemeen zijn de inwoners tevreden over de dienstverlening.

De aanbiedingsmogelijkheden, de huis aan huis inzameling en de communicatie krijgen de hoogste beoordeling. De brengpunten worden het laagst beoordeeld. Onderstaande afbeelding toont de tevredenheid van de inwoners van Lochem. De tevredenheid is ten opzichte van het in 2013 uitgevoerde onderzoek licht toegenomen.

3,4: beoordeling op schaal van 0 – 5

7,2: beoordeling op schaal 1 - 10

Verbeterpunten

Aan de inwoners is gevraagd of men tips of verbeterpunten voor Circulus - Berkel heeft. In onderstaande word Cloud zijn de meest genoemde tips/verbeterpunten weergegeven.

Het minst tevreden zijn de inwoners over de communicatie. Het gaat hierbij vooral om de telefonische bereikbaarheid. Ook zijn de inwoners minder tevreden over de kosten voor het aanbieden van afval en het niet netjes terugplaatsen van de containers. Circulus-Berkel heeft inmiddels een verbeterplan gemaakt

2.4 LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Eind september 2016 is het ontwerp van het derde Landelijke Afvalbeheerplan (LAP 3) aan de tweede kamer aangeboden. Hoofddoel van het LAP 3 is het zoveel mogelijk ombuigen van afval naar grondstoffen. Recycling verdient in het algemeen de voorkeur boven verbranden. Ook gaat het plan in op verschillende vormen van recycling.

Vanuit het Rijksprogramma circulaire economie heeft het de voorkeur om het afval op te werken tot de oorspronkelijke kwaliteit zodat het materiaal vaker hergebruikt kan worden. Voor het huishoudelijk afval is het doel maximaal 100 kilo restafval per inwoner in 2020 dat afneemt naar 30 kilo in 2025.

Grondstoffenakkoord

In januari 2017 hebben diverse partijen, waaronder de gemeenten, het Grondstoffenakkoord ondertekend. In dit akkoord staan afspraken om de Nederlandse economie te laten draaien op herbruikbare grondstoffen. Al bij het ontwerp van producten moet bedacht worden hoe de grondstoffen opnieuw gebruikt worden. Doel is het gebruik van nieuwe grondstoffen drastisch te verminderen en uiteindelijk in 2050 alle grondstoffen opnieuw te gebruiken.

Bronscheiding versus nascheiding

Door plastic, blik en pak gescheiden in te zamelen, worden de grondstoffen uit deze materialen optimaal behouden voor hergebruik. Bij bronscheiding worden het afval door de inwoners gescheiden daar waar het ontstaat, in het huishouden. Bij nascheiding worden de bruikbare grondstoffen door een afvalverwerker uit het restafval gehaald. Kunststoffen afkomstig uit nascheiding bevatten meer aanhangende vervuiling, waardoor er minder materiaal geschikt is voor recycling. Ook levert het gescheiden inzamelen van plastic, blik en pak, CO₂-winst op. Dit is de reden waarom we het liever niet verbranden. Het verbranden van plastic is momenteel wel goedkoper dan recyclen, de milieuwinst vele malen kleiner. Daarom heeft bronscheiding van afval onze voorkeur. Nascheiding kan mogelijk wel een oplossing zijn voor die locaties waar het inrichten van een infrastructuur voor brongescheiden inzameling niet effectief blijkt, zoals bij binnensteden en/of hoogbouw. In totaal doen zo'n 350 gemeentes aan bronscheiding en 40 gemeentes aan nascheiding.

3. UITWERKING AFVALBELEIDSPLAN 2016-2019

3.1 OPTIMALISEREN DIENSTVERLENING GRONDSTOFFEN (2016-2017)

De essentie van het Afvalbeleidsplan 2016-2019 is het verder intensiveren en optimaliseren van de dienstverlening bij het inzamelen van grondstoffen en het stapsgewijs afbouwen van de dienstverlening voor het inzamelen van het restafval. Hiermee willen we de hoeveelheid restafval verder verminderen. Het Afvalbeleidsplan doet daarvoor verschillende voorstellen:

- Wijziging inzamelfrequentie voor restafval van 1 keer per 2 weken naar 1 keer per 4 weken
- Het opzetten van een pilot met “omgekeerd inzamelen”
- Invoering Best-tas (Boeken, Elektronica, Speelgoed en Textiel)
- Inzameling oud papier huis aan huis met minicontainers
- Inzameling en verwerking van voedselresten / GF
- Educatieprogramma “Clean Wise” op alle scholen en verenigingen
- Afvalcoach

Deze deelprojecten worden in de volgende paragrafen toegelicht.

3.2 GEREALISEERDE DEELPROJECTEN

Een aantal deelprojecten die in het Afvalbeleidsplan zijn genoemd zijn inmiddels uitgevoerd / operationeel.

BEST tas

In maart 2016 is Circulus-Berkel gestart met de inzameling van de BEST-tas. Deze inzameling aan huis scheidt waardevolle stromen en biedt kansen voor sortering binnen het lokale en regionale werkgebied. Eind 2016 heeft Circulus-Berkel de inzameling met de BEST-tas geëvalueerd. In 2016 zijn ruim 5.500 tassen (35.000 kg herbruikbare goederen) ingezameld. De ingezamelde hoeveelheden en de financiële opbrengst hiervan blijven nog achter bij de verwachtingen. Voor de inzameling in 2017 zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd waardoor verbeteringen verwacht worden.

Circulus - Berkel onderzoekt de haalbaarheid van een sorteercentrum voor textiel dat afkomstig is uit de BEST tas en er wordt inmiddels in eigen beheer ingezameld met ondergrondse textielcontainers bij milieuparkjes. De realisatie van werkgelegenheid, voor mensen met een afstand tot regulier werk is nog niet geoptimaliseerd. In een eigen sorteercentrum kan dit in regionaal verband worden ingevuld

Cleanwise

Sinds begin 2016 hebben scholen de mogelijkheid gekregen om het afval van de school te scheiden en deze in gescheiden stromen aan te bieden aan Circulus - Berkel. Het gaat daarbij om GFT, kunststof verpakkingsafval, blik, papier, glas en drank- en sappakken. Het restafval dat scholen overhouden, wordt nog steeds als bedrijfsafval afgevoerd.

Voorwaarde voor het ophalen van de grondstoffen is dat de school meedoet aan het educatieve programma Cleanwise dat in opdracht van Circulus - Berkel is ontwikkeld. Er doen nu 10 van de 18 basisscholen mee aan het CleanWise programma. Er zullen er naar verwachting nog meer volgen. Slechts enkelen hebben aangegeven dit jaar niet mee te doen.

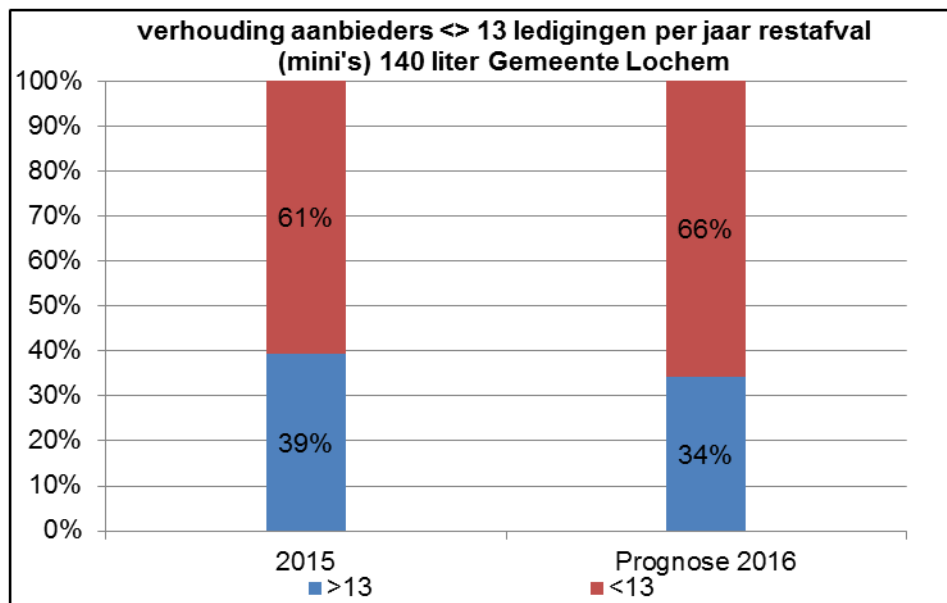
Uit de evaluatie blijkt dat het programma door de scholen positief wordt gewaardeerd.

Inmiddels wordt er ook een versie van CleanWise ontwikkeld voor scholen in het voortgezette onderwijs. Het Staringcollege heeft aangegeven belangstelling te hebben. De gesprekken hiervoor zijn inmiddels opgestart.

3.3 WIJZIGEN INZAMELFREQUENTIE RESTAFVAL

Bij de behandeling van het raadsvoorstel voor het Afvalbeleidsplan bleek de stap naar gespiegeld inzamelen voor de gemeenteraad op dat moment nog te groot. Het hieraan gekoppelde plan om de grijze container niet 1 keer per 2 weken maar 1 keer per 4 weken te ledigen is daarmee eveneens niet doorgegaan. Op basis van het aantal aanbiedingen is een wijziging van de inzamelfrequentie echter gerechtvaardigd.

De invoering van diftar in combinatie met het gescheiden inzamelen van het verpakkingsafval resulteert in een aanzienlijke vermindering van de hoeveelheid restafval. Met de verdere uitbreiding van de aanbodmogelijkheden voor grondstoffen kunnen inwoners het restafval nog beter scheiden. Wij verwachten dat de restafvalcontainer daardoor nog minder aangeboden wordt

Figuur: percentage huishoudens die meer en minder dan 13 keer de grijze container aanbieden

Op dit moment bieden ongeveer 50 % van de inwoners gemiddeld 10 keer per jaar hun grijze container aan. Inwoners betalen wel voor een 2-wekelijkse inzameling. Dit is onnodig. Ervaringen in Brockhorst, Deventer en Brummen leren dat een 4-wekelijkse inzameling zonder problemen kan.

Het wijzigen van de inzamelfrequentie heeft twee belangrijke voordelen:

- Een extra prikkel om afval te scheiden (na de wijziging van de inzamelfrequentie bieden de inwoners van de gemeente Bronckhorst en Deventer nog slechts 7 keer de grijze container aan);
- Besparing op de inzamelkosten omdat er voor de inzameling minder kilometers gereden hoeven te worden (geraamd op € 100.000).

Er zullen inwoners zijn waarvoor een periode van 4 weken te lang is. Bijvoorbeeld inwoners met veel medisch afval. Hiervoor zullen wij een extra 140 liter restafvalcontainer beschikbaar stellen of anderszins maatwerk bieden. Inwoners die hiermee echt niet uit de voeten kunnen, kunnen naast de restafvalcontainer een pas krijgen voor een ondergrondse restafvalcontainer in de buurt. Bij een volle restafvalcontainer hebben zij dan toch de mogelijkheid zich van het restafval te ontdoen.

Voorstel:

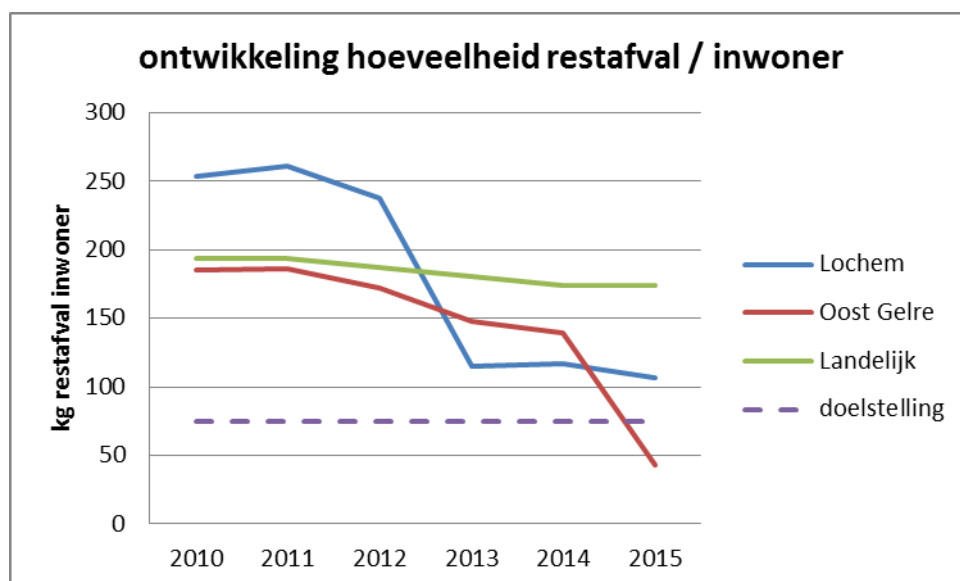
1. De inzamelfrequentie van de restafvalcontainer te verlagen van 1 keer per 2 weken naar 1 keer per 4 weken
2. De mogelijkheid bieden om voor medisch afval een extra 140 ltr. restafvalcontainer en/of afvalpas voor een ondergrondse container te gebruiken.

3.4 OMGEKEERD INZAMELEN OP VRIJWILLIGE BASIS

De gemeenteraad heeft bij de behandeling van het Afvalbeleidsplan 2016-2019 vooralsnog niet ingestemd met het uitvoeren van de pilot ‘omgekeerd inzamelen’. Uit de praktijk blijkt echter dat alleen met omgekeerd inzamelen een substantiële reductie van de hoeveelheid restafval is te realiseren. In dit plan kiezen we daarom voor een gefaseerde aanpak en wordt in de eerste fase uitsluitend gestuurd op omgekeerd inzamelen op vrijwillige basis.

De invoering van diftar in combinatie de inzameling van grondstoffen heeft geresulteerd in een aanzienlijke vermindering van de hoeveelheid restafval. De raad heeft met het raadsbesluit eind vorig jaar ingestemd om dit verder te verminderen naar 95 kg per jaar in 2020 ongeveer 2 kg restafval per inwoner per week. Deze ambitie vergt een verdergaande aanpak.

In steeds meer gemeenten wordt het “omgekeerd inzamelen” ingevoerd. Met dit systeem is een verdere reductie van de hoeveelheid restafval mogelijk. Bij “omgekeerd inzamelen” ligt de nadruk op de huis aan huis inzameling van herbruikbare grondstoffen. Restafval wordt niet meer huis aan huis ingezameld maar door de inwoners naar een ondergrondse restafvalcontainer gebracht. Dit uit zich in een hoogwaardige dienstverlening bij aanbod van waardevolle grondstoffen en laagwaardige dienstverlening op restafval. Het stimuleert afvalscheiding. Door de invoering van omgekeerd inzamelen is de hoeveelheid restafval in de gemeente Oost Gelre in 2014 in één jaar verminderd van 139 kg naar 43 kg per inwoner per jaar. In de gemeente Wageningen daalde het restafval met zo’n 58 kg per inwoner. In de gemeente Arnhem was 78 % van de inwoners na 9 maanden neutraal of positief over het systeem. In de gemeente Utrecht was 86 % van de deelnemers aan een proef met omgekeerd inzamelen positief.

Omgekeerd inzamelen is de logische vervolgstap om te komen tot verdere vermindering van de hoeveelheid restafval. Wij realiseren ons dat het op dit moment nog te vroeg is om “omgekeerd inzamelen” integraal in te voeren. Wij willen echter wel “omgekeerd inzamelen” op vrijwillige basis mogelijk maken. Een flink deel van de inwoners heeft nu al erg weinig restafval. Deze inwoners willen wij de mogelijkheid bieden afscheid te nemen van de grijze restafvalcontainer. Zij kunnen hun restafval, met gebruik van de afvalpas, kwijt in de ondergrondse restafvalcontainers bij diverse hoogbouwlocaties in de gemeente. In de gemeente Bronckhorst maakt ca. 7,5 % van de inwoners al gebruik van deze mogelijkheid. Daarnaast willen wij de bestaande milieuparkjes uitbreiden met een ondergrondse container voor restafval.

Uitwerking:

- 1. Omgekeerd inzamelen op vrijwillige basis mogelijk maken**
- 2. Organiseren bewonersparticipatie d.m.v. een “tourkaravaan” langs de kernen/buurtten in 2018,**
- 3. Evaluatie in 2019.**

3.5 UITBREIDING MILIEUPARKJES EN VERZAMELVOORZIENINGEN

Capaciteitsprobleem

Wij streven een optimale dienstverlening na voor de inzameling van grondstoffen. Een belangrijk inzamelmiddel voor grondstoffen zijn de milieuparken. Deze parkjes hebben ondergrondse containers voor textiel, papier, glas en PMD. Iedere kern heeft één milieuparkje, alleen de stad Lochem heeft 2 milieuparkjes.

Veel inwoners bieden de grondstoffen op een juiste manier op deze milieuparkjes aan. Helaas wordt er ook regelmatig illegaal bijgeplaatst naast en/of rondom de ondergrondse containers. Dit zorgt vooral in Lochem maar ook in Gorssel en Eefde voor overlast, extra kosten en een minder schone buurt. In de zomer van 2016 hebben wij de oorzaak van deze bijplaatsingen onderzocht. Uit dit onderzoek blijkt vooral in Lochem en in iets mindere mate in Gorssel en Eefde een capaciteitsprobleem. Wij willen daarom in deze kernen het aantal milieuparkjes uitbreiden. De keuze voor de nieuwe locaties vergt een zorgvuldige voorbereiding ten einde voldoende draagvlak te krijgen.

Uitwerking:

Het aantal milieuparkjes uitbreiden

- **Lochem: 2**
- **Eefde : 1**

Ondergrondse restafvalcontainers

Wij willen omgekeerd inzameling op vrijwillige basis mogelijk maken. Daarvoor willen wij in eerste instantie de al aanwezige ondergrondse restafval containers bij hoogbouw gebruiken. Inwoners kunnen met behulp van hun afvalpas hier hun restafval kwijt. Daarnaast willen wij de milieuparkjes uitbreiden met een ondergrondse container voor restafval. Hierdoor kunnen inwoners naast hun grondstoffen ook hun restafval op een milieuparkje kwijt

Voorstel:

- **De milieuparkjes uitbreiden met een ondergrondse restafvalcontainer**
- **De ondergrondse restafvalcontainers bij hoogbouw open stellen voor alle inwoners met gebruikmaking van de afvalpas**

Ondergrondse PMD- en papiercontainer bij hoogbouw

Op dit moment hebben hoogbouwlocaties een ondergrondse container voor restafval, een bovengrondse voorziening voor GFT en in een aantal situaties meerdere mini containers voor PMD. Op een aantal locaties staan wel 8 à 10 PMD mini containers om het aanbod aan te kunnen. Wij stellen voor om op hoogbouwlocaties ook een ondergrondse container te maken voor PMD. Deze kan eventueel worden gecombineerd met een container voor papier. Hierdoor wordt de dienstverlening voor de inzameling van grondstoffen bij hoogbouw geoptimaliseerd.

Voorstel:

De verzamelvoorzieningen bij hoogbouw uit te breiden met een ondergrondse container voor PMD / papier

3.6 INZAMELEN OP MAAT

De gemeente Lochem kenmerkt zich door een groot, uitgestrekt buitengebied. Door goede afvalscheiding worden ook buiten de bebouwde kom de containers steeds minder vaak aangeboden. De vuilnisauto moet echter nog steeds de volledige route rijden. Vooraf is immers niet bekend waar wel en waar geen containers staan. In de gemeente Bronckhorst is in juni 2016 een proef gestart met het op afroep inzamelen van de rest- en gft containers in het buitengebied. Tijdens de proef kunnen inwoners de container iedere week op een vaste dag aanbieden. De container wordt echter alleen geleeagd als dit vooraf bij Circulus - Berkel is aangemeld. De te rijden route wordt hiermee fors ingekort. Dit heeft effect op de inzameltijd, de gereden kilometers en dus op het milieu (CO₂) en de inzamelkosten.

De proef is mede ingegeven door de bezwaren die kleven aan gespiegeld inzamelen in het buitengebied. Met het op afroep inzamelen wordt voorkomen dat bewoners van het buitengebied zelf grotere afstanden met hun restafval moeten rijden. Met de mogelijkheid de container iedere week aan te bieden wordt de service richting de bewoners vergroot.

De eerste resultaten van de proef in de gemeente Bronckhorst zien er goed uit. Gemiddeld bieden 10 % van de aansluitingen in het pilotgebied een container aan. In het pilotgebied neemt het gemiddeld aantal aanbiedingen van de restafvalcontainer per aansluiting af van 7 naar 4 per jaar.

Inzamelen op maat heeft de volgende voordelen:

- De service voor de bewoners wordt vergroot; men heeft meer invloed op de inzamelfrequentie en kiest voor een inzamelpatroon dat past bij het huishouden
- Het inzamervoertuig kan een efficiënte route rijden, dit scheelt gereden kilometers en daarmee onnodige brandstof en CO₂ uitstoot

Voorstel:

- Bij een positief resultaat van de pilot in de gemeente Bronckhorst “Inzamelen op maat” invoeren in het buitengebied

3.7 OPTIMALISEREN OUD PAPIERINZAMELING

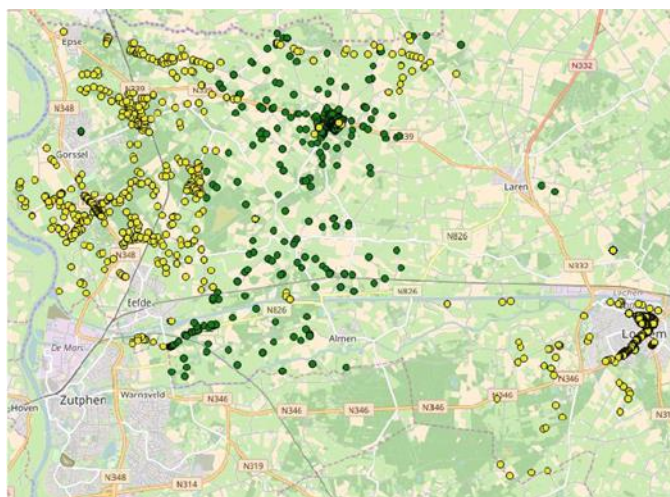
Inleiding

Gemiddeld zamelen wij op jaarbasis ongeveer 70 kg oud papier per inwoner in. Vergeleken met de benchmark zitten wij hiermee 5 kg boven het landelijk gemiddelde. In het Afvalbeleidsplan streven wij 75 kg oud papier per inwoner in 2020 na

Uit de sorteeranalyse blijkt dat er noch steeds 5 kg herbruikbaar papier (9 % van het volume) in de restafvalcontainer zit. Meer en beter oud papier aan de bron scheiden is een belangrijke stap in de vermindering van de hoeveelheid restafval. Oud papier is een waardevolle grondstof. Dankzij papierinzameling worden bij de productie van nieuw papier en karton veel primaire grondstoffen bespaard.

De papierinzameling in de gemeente Lochem is niet op een éénduidige wijze georganiseerd:

- In het grootste deel van de gemeente zijn verenigingen en scholen actief met de papierinzameling. Een deel van deze verenigingen haalt maandelijks of twee maandelijks huis aan huis op. Een ander deel plaatst één keer in de maand een container op een centrale plek waar inwoners het oud papier naar toe kunnen brengen. De verenigingen en scholen ontvangen voor het ingezamelde oud papier een vergoeding. In totaal heeft Circulus - Berkel in 2015 € 140.000 uitgekeerd
- In een deel van de gemeente (1.000 adressen) wordt het papier door middel van minicontainers door Circulus-Berkel ingezameld.
- In een deel van de gemeente vindt helemaal geen huis-aan-huis papierinzameling plaats. Bewoners van deze adressen kunnen met hun oud papier naar één van de gemeentelijke milieuparkjes.

Groen: wel route Circulus Berkel, geen papiercontainer
Geel: geen huis aan huis inzameling oud papier

Optimalisering papierinzameling

Deze wijze van papierinzameling is niet optimaal. Het is zeer waarschijnlijk één van de redenen waarom er jaarlijks nog 5 kg papier in de restafvalcontainer wordt aangetroffen. De papierinzameling

kan geoptimaliseerd worden door alle huishoudens te voorzien van een container voor papier (de “blauwe” container). Uit landelijk onderzoek blijkt dat huis aan huis inzameling met mini containers zowel kwalitatief als kwantitatief de beste resultaten geeft. De blauwe mini container is, net als de PMD container, niet verplicht. Inwoners die geen gebruik willen maken van de container kunnen het oud papier naar één van de milieuparkjes brengen.

Voor inzameling van oud papier hebben wij drie opties uitgewerkt:

OPTIE 1:

Stoppen met de inzet van vrijwilligers bij de oud papier inzameling. Het oud papier aan huis met mini containers inzamelen met een “zijlader”, een vuilniswagen van Circulus-Berkel.

Voordeel:

- Er wordt kwalitatief goed papier ingezameld, de totale hoeveelheid ingezameld oud papier stijgt mogelijk licht.
- De opbrengst van het oud papier wordt verwerkt in de afvalstoffenheffing en komt ten goede aan alle inwoners van de gemeente Lochem.

Nadeel:

- het stoppen van de inzameling door de scholen en verenigingen vervallen de inkomsten uit oud papier en deze vorm van bewonersparticipatie. Om te voorkomen dat de verenigingen en scholen hierdoor in de problemen komen stellen wij een afbouwregeling voor.
- Er moeten minicontainers voor de inzameling van oud papier worden aangeschaft en uitgezet
- De kosten van de papierinzameling worden ca. € 95.000 per jaar hoger ten opzichte van de huidige situatie.

OPTIE 2:

De vrijwilligers inzetten bij de aan huis inzameling van de oud papier met minicontainers met een “achterlader”, een ander type vuilniswagen van Circulus – Berkel . De vrijwilligers worden ingezet bij het beladen van het voertuig. De vergoeding blijft gebaseerd op de hoeveelheid oud papier die wordt ingezameld OF de vrijwilligers ontvangen een uurvergoeding voor hun inzet

Voordeel:

- Deze vorm van bewonersparticipatie blijft bestaan. De opbrengst van het oud papier blijft ten goede komen aan de verenigingen en scholen. Deze missen hierdoor een voor de meesten van hen belangrijke inkomstenbron niet.
- Er wordt kwalitatief goed papier ingezameld, de totale hoeveelheid ingezameld oud papier stijgt mogelijk licht

Nadeel:

- De opbrengsten van het oud papier komen niet ten goede aan alle inwoners van de gemeente Lochem.
- Er moeten minicontainers voor de inzameling van oud papier worden aangeschaft en uitgezet
- De kosten worden ca. € 140.000 hoger ten opzichte van de huidige situatie.

OPTIE 3:

Op dit moment geen wijzigingen in de inzamelstructuur voor het oud papier. Na de invoering van “omgekeerd inzamelen” kunnen de huidige restafvalcontainers ingezet worden voor de huis aan huis inzameling van oud papier al dan niet met de inzet van vrijwilligers.

Vooraf in het buitengebied van het westelijk deel van de gemeente (Eefde, Epse, Gorssel) vindt geen papierinzameling huis aan huis door verenigingen plaats. Deze inwoners moeten het oud papier naar een verzamelcontainer bij een vereniging of een milieupark brengen. Het gaat hierbij om ongeveer

500 adressen. Voor deze gebieden stellen wij huis aan huis inzameling met minicontainers voor. In het gebied rondom Harfsen en ten noorden van Almen wordt wel oud papier huis aan huis door Circulus-Berkel ingezameld maar hebben veel huishoudens geen oud papier container. Deze adressen bieden wij een oud papier container aan. De kosten voor de aanschaf van de containers en de inzameling bedragen € 10.000 per jaar

Voordeel:

- Deze vorm van bewonersparticipatie blijft bestaan. De opbrengst van het oud papier blijft ten goede komen aan de verenigingen en scholen.
- De totale hoeveelheid ingezameld papier stijgt naar verwachting licht.

Nadeel:

- De inzameling van oud papier blijft niet éénduidig, minder effectief en inefficiënt
- De opbrengsten van het oud papier komen niet ten goede aan alle inwoners van de gemeente Lochem

Voorstel:

Kiezen voor optie 3:

- **In gebieden waar geen oud papier door verenigingen huis aan huis ingezameld wordt, huis aan huis inzamelen met minicontainers**

3.8 VOEDSELVERSPILLING

Ongeveer 30 tot 50 % van de totale voedselproductie geschikt voor menselijke consumptie wordt niet benut door consumenten, aldus de FAO (Food Agriculture Organization – VN). Dit is onacceptabel in een wereld met honger en schaarste aan water, grondstoffen en landbouwgrond.

Voedselverspilling krijgt de laatste jaren veel aandacht en is nationaal een belangrijk/prioritair thema. Naast het verspillingsaspect ('zonde om weg te gooien') is de milieu-impact groot. Het gaat om waterverbruik en landverbruik. Verschillende organisaties laten zien wat de impact is van voedselverspilling. We noemen er hier twee. Met een zogenaamde "voedselafdruk" van het Voedingscentrum wordt inzichtelijk worden wat de gevolgen zijn van bepaalde koop- en eetgewoonten. Om een beeld te krijgen van de impact, gemiddeld gooit één persoon € 150 per jaar weg. Per huishouden is dat circa € 350. (bron: Voedingscentrum)

De reeds genoemde voedselverspilling en het feit dat veel keukenafval niet bij het GFT-afval maar in het restafval verdwijnt, hebben een aantal gemeenten doen besluiten de inzameling van deze afvalstroom apart op te pakken. Voorbeeld is Horst a/d Maas waar keukenafval 2x per week huis-aan-huis wordt opgehaald in aparte zakken. (Tuinafval kunnen mensen brengen naar zogenaamde tuinkorven die verspreid in de gemeente staan.)

Het afzonderlijk beschouwen van keukenafval en tuinafval heeft te maken met drie aspecten:

- Frequentie van vrijkomen: keukenafval komt dagelijks vrij in kleine hoeveelheden. Tuinafval meer seizoensgebonden en in grotere hoeveelheden.

- Het opslaan van keukenafval in of bij het huis kan gepaard gaan met stank en overlast van vliegen. Tuinafval is droger en kan gemakkelijker bewaard worden.
- De verwerking van tuinafval kan op een andere, vaak goedkopere, manier dan de verwerking van GFT.

Voedselresten zijn een belangrijke afvalstroom in het restafval in Lochem. Uit de sorteeraanlyse blijkt dat er jaarlijks 27 kg etensresten in het restafval zit. Dit is 25 % van het gewicht van de restafvalcontainer.

Veel gemeenten zijn bezig 'aandacht' te geven aan wat de bedoeling is met keukenafval. Dit doen ze enerzijds met veel communicatie en anderzijds stellen ze inzamelmiddelen ter beschikking of geven hier tips over. Denk hierbij aan (het gebruik van) aanrechtbakjes al dan niet in combinatie met composteerbare zakjes voor het keukenafval

Scheiden van GF en T heeft twee belangrijke voordelen

- Het draagt bij aan een verdere vermindering van de totale hoeveelheid restafval
- GF kan vergist worden in tegenstelling tot het tuinafval. Vergisten staat hoger op de Duurzaamheidsladder dan composteren of verbranden.

In de gemeenten Deventer en Bronckhorst worden in 2017 proeven gedaan met gescheiden inzameling en verwerking van GF.

Voorstel:

- **De uitkomsten van de proeven in Deventer en Bronckhorst af te wachten alvorens een beleidswijziging door te voeren**
- **In de communicatie regelmatig aandacht besteden aan het thema voedselverspilling**

3.9 AFVALSCHEIDING BUITENSHUIS

Inleiding

Als we thuis ons afval steeds meer gaan scheiden, waarom dan ook niet onderweg, op het werk, op school en in onze vrije tijd. Het afval thuis en buitenshuis lijkt op elkaar en hier is nog veel te winnen. Veel van dit afval wordt nu nog als restafval verbrand, mogelijk nuttige grondstoffen verloren. In de semi - publieke ruimte, bijvoorbeeld op verschillende treinstations, worden steeds vaker prullenbakken voor afvalscheiding geplaatst. Ook enkele gemeenten hebben inmiddels op in het oog springende locaties bakken voor afvalscheiding geplaatst. Deze plekken zijn van belang, omdat iedereen er dagelijks komt. Als mensen scheiding van grondstoffen vaker tegenkomen, zullen ze eerder het afval in de juiste bak doen en zwerfafval voorkomen. Zo versterken wij de norm: afval is grondstof, altijd en overal.

Uit praktijkproeven blijkt dat het scheiden van PMD en restafval in de openbare ruimte heel goed kan. Aan het scheiden van GFT kleven nadelen als overlast van stank en ongedierte. Het papier dat in de openbare ruimte vrijkomt, is over het algemeen van een dermate slechte kwaliteit dat het ongeschikt is voor hergebruik.

Prullenbakkenplan

In 2013 is het rapport "plaatsingsbeleid afvalbakken buitengebied gemeente Lochem" opgesteld. Dit plan geeft, op basis van richtlijnen van de CROW, een advies voor het handhaven, vervangen en of verwijderen van afvalbakken in het buitengebied. Circulus-Berkel heeft ongeveer 250 afvalbakken in

beheer. Steeds meer gemeenten verwijderen de afvalbakken in het buitengebied. Het ledigen van deze bakken is duur. Lediging vindt meestal wekelijks plaats en hiervoor moeten grote afstanden gereden worden. Recreanten vinden het over het algemeen geen enkel probleem om het afval mee te nemen. Het rapport adviseert dan ook om geen afvalbakken meer in het buitengebied te plaatsen en de bakken op te ruimen. Ervaringen in andere gemeenten leren dat het weghalen van prullenbakken in het buitengebied en in de woonwijken niet tot een toename van de hoeveelheid zwerfafval leidt. Inmiddels is het ledigen van afvalbakken door inwoners in verschillende gemeenten een succes. Afvalbakken die anders zouden verdwijnen worden door inwoners geadopteerd. De gemeente faciliteert de inwoner door bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van afvalzakken of een extra minicontainer.

Voorstel:

- **Geen afvalbakken meer te plaatsen in het buitengebied en in de woonwijken**
- **Afvalbakken in de centrumgebieden, OV overstappunten en fietsknooppunten te handhaven; deze bakken gefaseerd om te bouwen naar bakken voor restafval en PMD**
- **De adoptie van te verwijderen afvalbakken door inwoners te faciliteren**

Afvalscheiding op evenementen

In onze gemeente wordt een groot aantal evenementen georganiseerd. Het inzamelen van het afval tijdens deze evenementen is een verantwoordelijkheid van de organisatie van deze evenementen. Tot nu toe hebben wij geen aandacht besteed aan het voorkomen van zwerfafval en het scheiden van afval tijdens evenementen. Landelijk krijgt dit thema steeds meer aandacht. Een schoon evenement is prettig voor iedereen. Onze inwoners scheiden het afval in hun huishouding al erg goed. Dan is het logisch om dit ook tijdens de vele evenementen te doen.

Goed zichtbare afvalscheiding tijdens evenementen draagt bij aan de motivatie van bezoekers hun afval in de juiste bak te doen. Hiermee wordt tevens zwerfvuil voorkomen.

Voorstel:

Afvalscheiding op (grote) evenementen te stimuleren door het tegen een gereduceerd tarief beschikbaar stellen van evenementensets voor afvalscheiding

Bij evenementen waarvoor een vergunning nodig is, kan afvalscheiding ook als verplicht onderdeel in de evenementenvergunning worden opgenomen.

3.10 LUIERINZAMELING

Op dit moment worden luiers niet afzonderlijk ingezameld maar met het restafval afgevoerd. Uit de sorteeraanlyse blijkt dat luiers ruim 9 % deel uit maken van het gewicht van het restafval. In luiers

zitten hoogwaardige papiervezels en kunststof. Deventer, Doesburg en Bronckhorst zamelen luiers afzonderlijk in. Het ketenproject “uit de luiers” is onderdeel van het rijksprogramma VANG-HHA. Doel van dit project is te komen tot een fysiek en gesloten keten van productie, gebruik en recycling. De technieken zijn voorhanden, de verwerking is echter op dit moment nog te duur. De aanpak van het probleem van het luieraafval door de hele keten van luiersfabrikanten tot en met gemeenten, begint vruchten af te werpen. Na een jaar van overleg zijn er 'vier tot zes' verschillende recyclingtechnieken op het punt van testen in de praktijk.

De gemeente krijgt met enige regelmaat vragen over (het ontbreken van) luierinzameling. Vooral jonge gezinnen hebben door het luieraafval hogere kosten voor het afvoeren van restafval. Om deze gezinnen te ontlasten stellen wij voor om de milieuparken in de kernen Lochem, Eefde, Laren en Gorssel te voorzien van een ondergrondse container voor luiers. Dit past in de doelstelling de dienstverlening bij het inzamelen van grondstoffen te intensiveren en optimaliseren. De aangeboden luiers zullen in eerste instantie worden afgevoerd met het restafval. De verwachting is dat recyclinginitiatieven mogelijk binnen 1 à 2 jaar operationeel zullen zijn. Circulus-Berkel heeft de luiers uit het verzorgingsgebied toegezegd aan preproductie initiatieven.

Voorstel:

De milieuparkjes Lochem Graafschapterrein, Gorssel, Eefde en Laren uitbreiden met een ondergrondse container voor incontinentie materiaal

3.11 INWONER- EN ARBEIDSPARTICIPATIE

De kracht van de samenleving is een kostbaar goed. Bewonersparticipatie speelt meer en meer een rol in het reilen en zeilen van de gemeente. Ook willen we binnen het afval- en grondstoffenbeleid meer inzet van medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt. Wij willen ruimte geven voor participatie en deze koesteren. De uitdagingen en ambities vanuit het Afvalbeleidsplan passen hier goed bij. Participatie zorgt voor extra betrokkenheid wat de ambities dichterbij zal brengen. Hoofdoelstelling van het Afvalbeleidsplan is de vermindering van de hoeveelheid restafval tot 95 kg restafval in 2019. Dit willen we vooral bereiken door onze inwoners en doelgroepen actief te betrekken bij (veranderingen in) afvalscheiding en een schone leefomgeving.

3.11.1 INWONERPARTICIPATIE

Inwoners krijgen een rol in het afval- en grondstoffenbeleid. Door participatie wordt het draagvlak voor besluiten en beleid groter. Bewoners kennen hun eigen omgeving het beste. Stichting Welzijn Lochem (SWL) is een lokale welzijnsorganisatie voor alle inwoners van de gemeente Lochem. Onder het motto “de burger centraal” functioneert de stichting op meerdere beleidsterreinen als intermediair tussen inwoners en de gemeente. Wij zien voor SWL een rol in het gesprek met bewoners over de opgave en/of doel van gemeente op het gebied van afval en grondstoffen. Op die manier ontstaat een co-creatie van gemeente, Circulus-Berkel en bewoners. Participatie impliceert gelijkwaardige rollen. Bewoners hebben de gelegenheid om eigen inbreng te hebben waarna deze – waar technisch mogelijk – wordt vertaald in de uitvoering. Het proces wordt door SWL in goede banen geleid.

De rol van de gemeente is de opgave/doel helder maken. Kaders worden door de gemeente gesteld. De kaders zijn echter niet in beton gegoten, bewoners hebben een gelijkwaardige inbreng mits dit een realistische bijdrage is aan het bereiken van de doelstelling. De rol van de bewoners is een creatieve denktank met veel lokale kennis. Zo ontstaan vaak nieuwe en verrassende ideeën passend bij de

buurt. Wanneer de invloed van bewoners wordt vergroot en er naar wensen wordt geluisterd, levert dit een tevreden omgeving op. Ook als er niet aan alle wensen kan worden voldaan, mits goed wordt uitgelegd waarom. Het gaat hierbij niet om gelijk krijgen, maar het met respect behandelen van elkaars ideeën. Een groot voordeel is dat bezwaren achteraf worden voorkomen en dat scheelt tijd en geld

Projecten

Op dit moment kennen wij vooral inwoners die actief zijn in het beheer en onderhoud van het openbaar groen en speelplaatsen. Wij faciliteren een beperkt aantal inwoners die actief zijn in het ruimen van zwerfafval. Drie buurten nemen deel aan de landelijke zwerfvuildag. Deze vorm van participatie zorgt voor extra betrokkenheid en een schonere openbare ruimte. Wij denken dat er op dit vlak nog veel potentie zit in de inwoners van onze gemeente. Inwoners die een rol willen spelen bij de vermindering van de hoeveelheid rest- en zwerfafval. Ook kunnen inwoners elkaar helpen met bijvoorbeeld het wegbrengen van grondstoffen naar een milieuparkje. De gebiedsambtenaren en SWL gaan een actieve rol spelen bij het werven van de vrijwilligers.

In de Raamovereenkomst kunststof verpakkingen (2013-2022) is afgesproken dat gemeenten een vergoeding kunnen krijgen voor extra aanpak van zwerfafval. Lochem ontvangt op basis van het inwoner aantal € 40.000,-. Tot 2016 hebben wij deze vergoeding ingezet voor extra handhaafcapaciteit. Vanaf 2016 willen wij de vergoeding gaan inzetten voor bredere inzet van onze inwoners bij de aanpak van zwerfafval en de vermindering van de hoeveelheid restafval.

Samen met Circulus-Berkel en SWL willen wij deze beleidsperiode de zwerfvuil- en afvalparticipatie vorm gaan geven. Concreet denken wij hierbij aan:

- Het gemeentebreed ondersteunen van bewonersinitiatieven op gebied van zwerfafval en inzameling van grondstoffen;
- Het faciliteren van bewonersinitiatieven door middelen van (zwerf)afval karavaan die de grondstoffen gescheiden afvoert.
- Gemeente breed werven van zwerfvuilvrijwilligers en prullenbakken adoptanten
- Uitbreiding van deelname van groepen aan de landelijke zwerfvuildag ieder jaar in maart;
- Uitvoering van de Pilot Schoon belonen

Tourkaravaan

We starten met een inventarisatie bij sleutelfiguren, dorpsraden door ze mee te laten denken over de vraag (doel/opgave). Welke rol willen zij hierin? Wat werkt het beste in deze wijk? Waar moet we rekening mee houden? Met deze achtergrond informatie kan rekening worden gehouden voor de uitnodiging/brief naar bewoners in een bepaalde kern/wijk.

In bijeenkomsten per kern/wijk worden bewoners geïnformeerd over de vraag/opgave en wensen en ideeën opgehaald. Samen wordt afgesproken wat het vervolg is en wat daarvoor nodig is. Op deze manier komen we tot co-creatie. Dit vraagt van alle partijen een open houding, zowel op management-, als uitvoeringsniveau. SWL ondersteunt bij het “vertalen” tussen belangen van de bewoners en belangen van de gemeente. Uit bijeenkomsten kunnen werkgroepen/initiatieven ontstaan waarbij ondersteuning gewenst is. Van belang is om hier vooraf duidelijke afspraken over te maken (gemeente/CB/SWL). SWL is voor bewoners laagdrempelig, bewoners krijgen snel een reactie en zorgt voor terugkoppeling naar bewoners en gemeente.

Pilot Schoon belonen

Binnen de Pilot Schoon belonen werken gemeenten en maatschappelijke organisaties (scholen en verenigingen) samen om zwerfafval in Nederland zoveel mogelijk te voorkomen en te bestrijden. Medio 2016 doen 80 gemeenten mee. De randvoorwaarden zijn vastgelegd in het plan van aanpak ‘Nieuwe beloningssystemen’, dat door het Afvalfonds Verpakkingen, Natuur & Milieu en de VNG is opgesteld. De pilots moeten gericht zijn op het:

- bestrijden van zwerfafval;
- bevorderen van retourstromen en
- stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid.

Voor deze pilot werken wij samen Circulus-Berkel en SWL en sluiten wij aan bij het reeds uitgerolde programma educatieprogramma Cleanwise. Dit programma is 2-ledig; educatief en facilitair. De scholen en verenigingen ontvangen educatiemateriaal, dat ingepast wordt in het reguliere lesprogramma en ontvangen faciliteiten om daadwerkelijk afval gescheiden in te leveren.

Voorwaarde voor deelname aan de pilot is het verwijderen van zwerfafval in de omgeving van de school/vereniging. Hiervoor ontvangen zij een beloning. De hoogte van de beloning hangt af van de grootte van het gebied waar zwerfvuil wordt geruimd en is maximaal € 400,-.

Faciliteren van zwerfvuilverwilligers

Sinds de invoering van Diftar betalen inwoners een tarief per aanbidding van de grijze container. Dit kan voor inwoners een drempel zijn om zwerfvuil te ruimen. Waar laat je immers het afval dat je hebt verzameld. Wij willen dit gemeentebreed organiseren door middel van een zwerfafval karavaan. We bieden inwonersgroepen de mogelijkheid de grondstoffen door middel van een “participatiecontainer” tijdens de reguliere afvalinzameling aan te bieden. Aan het aanbieden van deze container zijn voor de vrijwilligers geen kosten verbonden. Daarnaast stellen wij prikkers, veiligheidshesjes, handschoenen en vuilniszakken beschikbaar.

Inzet van Recycle Coaches in projecten

Ingezet wordt op een combinatie van participatie en communicatie, waarbij de belangrijkste doelen zijn: informeren en instrueren, verbinden en stimuleren. Het pakket communicatie bestaat uit een mix van face-to-face communicatie, groepscommunicatie, print en digitale media. Een belangrijke rol bij face-to-face communicatie is weggelegd voor de Recycle Coaches, die bij de start van een project (bijv. pilot omgekeerd inzamelen, inzameling buitengebied) huis aan huis deelnemers zullen werven en het inzamelingspakket met informatie zullen overhandigen. In deze gesprekken zal ook de belangstelling worden gepolst voor een actieve rol in de wijk.

Uitwerking:

- **Ophalen van ideeën bij inwoners**
- **Vergoeding verpakkingenfonds inzetten voor gemeentebrede zwerfvuil- en afvalparticipatie**
- **Bewonersinitiatieven op gebied van (zwerf) afval waarderen en faciliteren**
- **Een (zwerf) afvalkaravaan met participatiecontainers waarbij op afroep grondstoffen uit zwerfafval wordt afgevoerd.**
- **Zwerfvuilverwilligers en prullenbakken adoptanten werven en faciliteren**

3.11.2 ARBEIDSPARTICIPATIE

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor en hebben direct financieel belang bij de activering van inwoners die buiten de reguliere arbeidsmarkt staan. De Participatiewet biedt daarvoor de kaders. De inzameling, verwerking en sortering van huishoudelijk afval biedt veel mogelijkheden voor activering. Circulus-Berkel heeft zich inmiddels ruimschoots bewezen op dit gebied. Momenteel worden er bij taken in de BuitenRuimte al circa 35 plekken ingevuld door medewerkers van Delta. Bij het onderdeel BOB (Buurt Onderhouds Bedrijf) worden momenteel drie activeringsplekken bemenst. Zowel de gemeente als Circulus-Berkel zien dit plan als een kans om de arbeidsparticipatie verder te versterken. Vanuit dit plan gaan we samen met Circulus-Berkel nader

onderzoek doen naar aanvullende en ondersteunende diensten die door inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt uitgevoerd kunnen worden.

Wij denken daarbij concreet aan taken als:

- BEST tas; inzameling, sorteercentrum (regionaal)
- het dagelijks opruimen van de bijplaatsingen rondom ondergrondse containers
- het vegen rondom ondergrondse containers, schoonmaken van zuiltjes
- het opruimen van zwerfvuil en afvalscheiding in de openbare ruimte
- het ledigen van prullenbakken
- het inzamelen van grondstofstromen zoals papier
- inzet van een kleinere inzamelwagens in o.a. buitengebied, binnenstad

Belangrijke randvoorwaarde is dat de gemeente/het Plein voldoende geschikte mensen leveren voor deze werkzaamheden. Deze wederzijdse verplichting wordt onderdeel van de DVO Circulus-Berkel.

3.12 HANDHAVING

Op 15 februari 2016 heeft de gemeenteraad het “Strategisch Vergunningen, Toezicht en Handhavingsbeleid 2016 – 2019” vastgesteld. Dit plan geeft onder meer richting aan het handhavingsbeleid in de gemeente. Het benoemt de doelstellingen en stelt prioriteiten. Een van de onderdelen die prioriteit krijgen in het plan is zwerfvuil en het illegaal storten van afval in de buitenruimte (grof vuil, drugs gerelateerd afval en asbest).

Om de inzameling van huishoudelijk afval zo ordelijk en milieuvriendelijk te laten verlopen is dit aan regels gebonden (Afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit). Iedereen heeft met deze regels te maken. Controle op de naleving van deze regels wordt in de gemeente Lochem uitgevoerd door het cluster omgeving/handhaving van de afdeling Publiekscontacten. Vanaf de begroting 2017 dekken wij 0,5 fte handhaving uit de opbrengst afvalstoffenheffing.

De dienstverlening op de inzameling van restafval verschuift meer naar de inzameling van “waardevolle” grondstoffen. Wij verwachten dat ontwijkgedrag zich niet uit in afvaltoerisme of meer zwerfvuil, maar incidenteel leidt tot het mengen van het restafval in de gescheiden aangeboden afvalstromen. De kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen daalt hierdoor. Dit beperkt de mogelijkheden voor hergebruik, partijen worden om die reden zelfs afgekeurd. Om dit te voorkomen is extra controle en toezicht ondersteund door communicatie noodzakelijk.

Veel voorkomende overtredingen zijn:

- Restafval in een andere dan de restafvalcontainer aanbieden;
- (grof) huishoudelijk afval naast de ondergrondse containers plaatsen;
- Huishoudelijk afval niet gescheiden aanbieden;
- Huishoudelijk afval niet aan de gemeentelijke inzamelaar aanbieden (“0 aanbieders”).

3.12.1 BIJPLAATSINGEN

Voor de inzameling van zowel restafval als grondstoffen maken wij ook gebruik van ondergrondse inzamelcontainers. Veel bewoners bieden hun afval en grondstoffen op de juiste manier aan. Helaas wordt er op een aantal locaties ook vaak afval illegaal naast en/of rondom de inzamelcontainers geplaatst. Dit zorgt op een aantal locaties voor overlast, extra reinigingskosten en overlast voor de buurt.

In 2016 zijn wij, samen met Circulus - Berkel en SWL een project gestart om vanuit een gedragsmatige aanpak inwoners te bewegen hun afval en grondstoffen op een juiste manier aan te

bieden. Zo blijkt de inrichting en een schone uitstraling van de omgeving van een ondergronds inzamelcontainer van directe invloed op de hoeveelheid die mensen achter laten. Schoon houdt schoon. Het is belangrijk dat zowel de afvalcontainers als de buurt een schone uitstraling hebben

Gedurende maanden juni, juli en augustus 2016 hebben wij de aard en de omvang van de bijplaatsingen op verschillende locaties binnen de bebouwde kom van Lochem geïnventariseerd. Ook zijn straatinterviews gehouden. Hieruit blijkt dat er een aantal hotspots zijn:

- Milieupark Graafschapterrein
- Milieupark Koedijk
- Verzamelcontainers Zuiderwal
- Verzamelcontainers Zuiderbleek

Voor deze locaties is een interventieplan ontwikkeld (bijlage 2). De interventies bestaan uit:

- informatieborden bij de inzamelcontainers met daarop vanuit positieve framing de aanbiedregels.
- Gewenst gedrag gemakkelijk maken
- Ondergrondse inzamelcontainers en de omgeving schoon houden

Lochem biedt afval netjes aan

Deze container is voor uw **restafval**. Gebruik zakken van maximaal 40 liter.

Grofvuil? Kijk op lochem.nl/grofvuil voor alle brenglocaties of bel 0900-9552 voor een ophaalafpraak.

Glas, PMD of papier? Grondstoffen levert u gratis in op Koedijk of Graafschapterrein.

Is de container vol of kapot? Gooi uw afval in een andere container of neem het mee naar huis. Maak alstublieft een melding via 0900-9552.

Voorbeeld informatiebord

Vanaf 1 januari 2017 pakken wij de interventies op. Wij richten ons hierbij in eerste instantie op de nu bekende hotspots. Bij een positieve uitwerking breiden wij de interventies uit naar alle milieuparkjes

3.12.2 “0 AANBIEDINGEN “

Nulaanbieders zijn aansluitingen waarvan het bekend is dat zij geen huishoudelijk restafval aan bieden aan Circulus-Berkel. Deze nul aanbieders zijn voor een klein deel aansluitingen die niet in gebruik zijn (leegstaande woningen). Het merendeel van de nulaanbieders wordt ervan verdacht het restafval aan een particuliere inzamelaar aan te bieden (inzamelaars van bedrijfsafval). Nulaanbieders zijn een ongewenst verschijnsel bij een diftarsysteem, welwillende inwoners die wel het restafval op de juiste manier aanbieden draaien op voor de kosten/ Het bestaan van een groot aantal nulaanbieders is in strijd met het rechtvaardigheidsbeginsel

Op 24 december 2011 heeft de gemeenteraad de Afvalstoffenverordening gemeente Lochem vastgesteld. Volgens art. 2.2 van deze verordening kunnen burgemeester en wethouders een inzameldienst aanwijzen die belast is met de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Met de vaststelling van het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffen op 19 april 2016 hebben burgemeester en wethouders Circulus Berkel hiervoor aangewezen (art. 2.1 van de verordening)

Het aanbieden van huishoudelijk afval aan een inzamelaar die geen vergunning heeft voor de inzameling hiervan is een overtreding van de Wet Milieubeheer, de Afvalstoffenverordening en het Uitvoeringsbesluit. Uit het containermanagement systeem van Circulus-Berkel blijkt dan in de periode vanaf de invoering van diftar op 1 januari 2013 tot nu 730 adressen nog nooit een restafvalcontainer aangeboden. In 2016 hebben 1264 adressen geen container aangeboden. Met name vanwege het rechtvaardigheidsbeginsel willen wij (schriftelijk) in contact treden met deze inwoners en indien dit niet leidt tot het aanbieden van het huishoudelijk afval aan Circulus Berkel tot handhaving overgaan

Uitwerking:

- **De huidige inzet van handhaving richten op het voorkomen van restafval in de grondstofstromen en het voorkomen van bijplaatsingen**
- **Extra inzet te plegen op het voorkomen van het aanbieden van huishoudelijk restafval aan een niet gemeentelijke inzamelaar.**

3.13 FASERING

Dit Uitvoeringsplan omvat meerdere maatregelen om de het scheiden van afval en herbruikbare grondstoffen te stimuleren. Wij stellen voor de uitvoering te faseren over de termijn van het Afvalplan (2016 – 2019)

Planning Uitvoeringsplan			2017				2018				2019				2020			
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1.	vaststellen gemeenteraad																	
2.	3.3 wijzigen inzamel frequentie rest	voorbereiding / communicatie																
		invoeren																
3.	3.4 vrijwillig omgekeerd inzamelen	voorbereiding / communicatie																
		uitbreiding ondergronds rest																
		uitbreiding PMD hoogbouw																
		invoeren																
		evaluatie																
5.	3.5 Uitbreiding milieuparken	voorbereiding / communicatie																
		uitvoering																
6.	3.6 pilot inzamelen op maat	voorbereiding / communicatie																
		invoeren																
		evaluatie																
7.	3.7 Optimaliseren oud papierinzameling	voorbereiding																
		uitvoering																
8.	3.9 afvalscheiding buitenshuis	prullenbakkenplan																
		afvalscheiding op evenementen																
9.	3.10 luiercontainers	voorbereiding / communicatie																
		uitvoering																
10.	3.11.1 participatie	deelname zwerfvuil dag																
		prullenbakken adoptie																
		faciliteren zwerfvuilverwilligers																
		deelname pilot schoon belonen																
11.	3.11.2 arbeidsparticipatie	uitwerking																
12.	3.12 handhaving	bijplaatsingen																
		juist gebruik grondstofcontainers																
		uitvoering interventieplan																
		Oaanbieders																
13.	4.5 afvalstoffenheffing	vaststelling gemeenteraad																
4.	4.8 vervangingen ondergronds	voorbereiding																
14.	5. afvalcommunicatie	inzet div. communicatiemiddelen																

4. LASTEN EN BATEN

4.1 INLEIDING

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval. De kosten die we hiervoor maken mogen wij op de inwoners verhalen door middel van een heffing. De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Alle opbrengsten van de heffing moeten aan de zorgplicht worden uitgegeven.

Het huishoudelijk afval zamelen we in volgens het diftar systeem. Naast een vast recht betalen gebruikers een tarief gerelateerd aan de grootte van de grijze en groene containers die ze gebruiken en het aantal keren dat ze die voor lediging aanbieden. De gebruiker beïnvloedt zo zelf zijn kosten. Jaarlijks stellen we een kostenraming op. De tarieven afvalstoffenheffing bepalen we zodanig dat deze de geraamde kosten dekken.

4.2 MODEL KOSTENTOEREKENING VNG

De VNG heeft een model kostenonderbouwing afvalstoffenheffing ontwikkeld. Voor een goede verantwoording van de afvalstoffenheffing is het van belang dat er een goed inzicht is in de kosten van de verrichte activiteiten en de gemaakte beleidskeuzes. De lasten die vanuit de begroting aan het taakveld Afval, product huishoudelijk afval, worden toegerekend komen voor verhaal in aanmerking. Het werken met het kostenmodel kent de volgende voordelen:

- Het gebruik van het VNG model leidt tot een duidelijke onderbouwing van de kosten die de gemeente verhaalt op haar inwoners.
- De gemeente heeft een goed inzicht in de eigen processen en de daaraan verbonden kosten
- Bij bezwaarschriften van burgers en fiscale beroepsprocedures kan worden verwezen naar de kostenonderbouwing.
- De kosten en baten van de verschillende gemeenten zijn beter te vergelijken

De berekening van de afvalstoffenheffing van de gemeente Lochem is grotendeels gebaseerd op de "Model kostenonderbouwing afvalstoffenheffing" van de VNG. Het hanteren van dit model geeft inzicht in de kosten die aan de afvalstoffenheffing worden toegerekend en de gemaakte beleidskeuzes. Het model werkt met begrotingscijfers. Het is voor de gebruikers duidelijk waarvoor en hoe de gemeente de afvalkosten verhaalt.

4.3 BESLUIT BEGROTING VERANTWOORDING (BBV)

Voor het bepalen van de lasten die door de afvalstoffenheffing gedekt kunnen worden is het Besluit Begroting Verantwoording (BBV) leidend. Vanaf de begroting 2017 moeten gemeenten in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opnemen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van de kosten.

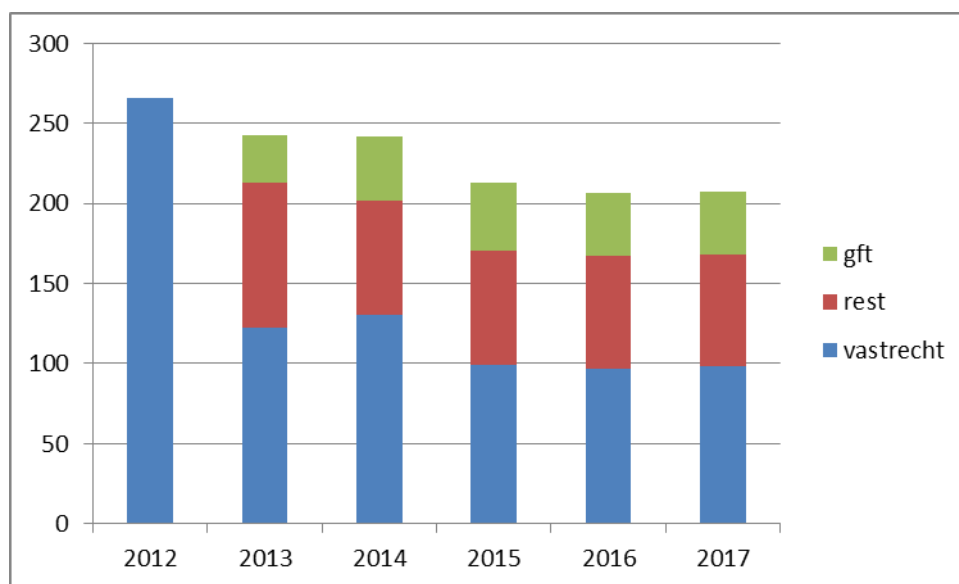
Voorwaarde is dat de te verhalen kosten in de begroting staan. Vervolgens dienen de kosten gemaakt te worden ter nakoming van de zorgplicht voor huishoudelijke afvalstoffen. Een aantal kosten kunnen volledig wordt toegerekend, een aantal andere kosten kunnen gedeeltelijk worden toegerekend.

De werkzaamheden in het taakveld Afval rekenen wij geheel toe aan de afvalstoffenheffing. De werkzaamheden "Straatreiniging" en "straatmeubilair" uit het taakveld Verkeer en Vervoer, handhaving, Overhead en kwijschelding rekenen wij voor een deel toe aan de afvalstoffenheffing. Wij

hebben een inschatting gemaakt van de kosten uit deze taakvelden die wij aan de afvalstoffenheffing kunnen toerekenen.

4.4 OPBOUW TARIEVEN AFVALSTOFFENHEFFING

Tot 2013 betaalden onze inwoners alleen een vastrecht voor de afvoer van het afval. In 2013 is het diftar systeem ingevoerd. Dit systeem kent 3 tariefsoorten. Inwoners betalen naast een vastrecht, een tarief per aanbieding van het restafval en een tarief per aanbieding van het gft. Het systeem maakt onderscheid in aanbiedingen van een mini container en aanbiedingen in een ondergrondse voorziening voor hoogbouw. De tariefberekening kent geen directe koppeling tussen de vaste kosten en het vastrecht en de variabele kosten en het tarief per aanbieding van restafval in gft. Vanaf 2013 is een deel van de vaste kosten toegerekend aan het variabele tarief. Het vastrecht is daardoor relatief laag en het tarief per aanbieding rest en gft is daardoor hoger. In 2016 en 2017 is de egalisatiereserve ingezet om het tarief vastrecht te verlagen. Hierdoor bedraagt het vastrecht in 2016 en 2017 € 99,00 i.p.v. € 111,00

de ontwikkeling van de afvalstoffenheffing voor het gemiddeld aantal aanbiedingen van de restafval- en gftcontainer

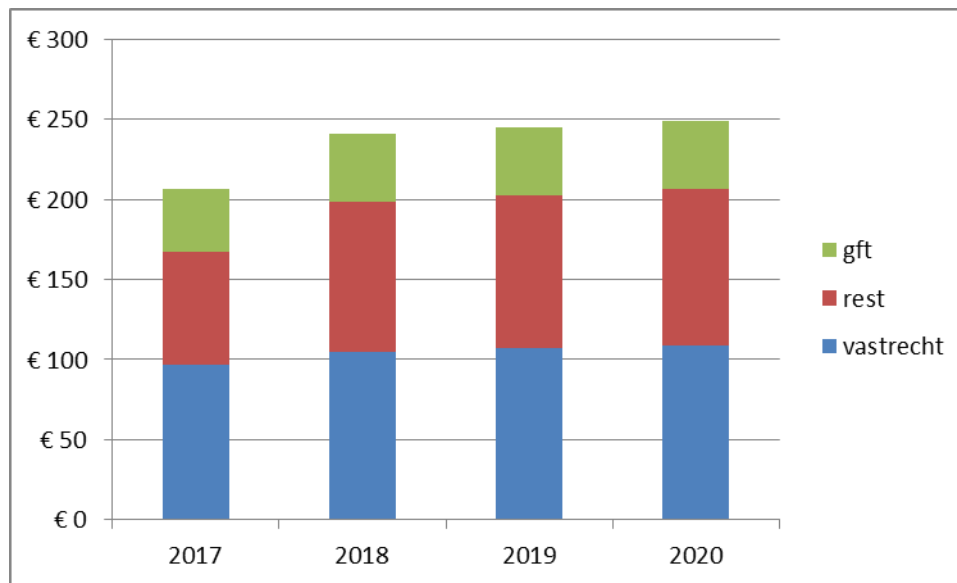
4.5 ONTWIKKELING AFVALSTOFFENHEFFING

Ons uitgangspunt is dat de doorontwikkeling van het afval- en grondstoffenbeleid niet mag leiden tot een stijging van de totale afvalbeheerkosten voor de gemeente. Eventuele investeringen mogen niet resulteren in een stijging van de kosten per aansluiting. Verder is een uitgangspunt om de huidige voorzieningen en uitstaande inzamelmiddelen zoveel mogelijk te behouden om zo kapitaalvernietiging te vermijden.

Van invloed op het de ontwikkeling van het tarief de komende jaren zijn onder andere:

- De vaste kosten worden toegerekend aan het vastrecht, de variabele kosten aan het variabel tarief rest en het variabel tarief groen
- Wijzigingen in de dienstverleningsovereenkomst met Circulus – Berkel ten gevolge van dit Uitvoeringsplan
- lagere opbrengsten van het PMD door capaciteitsproblemen bij de verwerking van het PMD (de zogenaamde “Nedvangvergoeding”)
- de kapitaallasten van investeringen die uit dit Uitvoeringsplan voortvloeien.

- Daling kosten inzameling en verwerking restafval en gft als gevolg van afvalscheiding en preventie

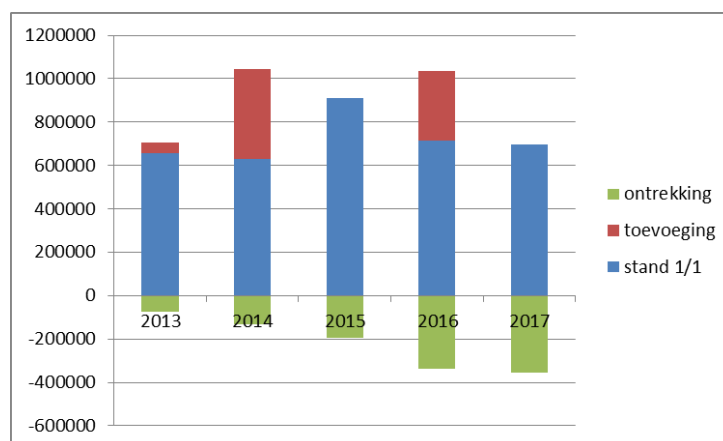
indicatie van de tariefontwikkeling over de periode 2017 - 2020 op basis van VNG-model

In de berekening houden wij rekening met een indexering van 2 % en een verdere daling van het gemiddeld aantal aanbiedingen van de restafval container

Deze berekening is indicatief, gebaseerd op de nu bekende cijfers. De definitieve berekening kan pas worden gemaakt op basis van de (voorlopige) begroting 2018 en na het vaststellen van de tarieven voor de afvalinzameling door de aandeelhoudersvergadering van Circulus – Berkel. Bij de berekening van de afvalstoffenheffing gaan wij uit van het principe de vervuiler betaald: een verhoging van het variabel tarief restafval heeft de voorkeur boven het verhogen van vastrecht. Hiermee stimuleren wij het nog beter scheiden van het afval in nuttige grondstoffen

Reserve afvalstoffenheffing

De reserve afvalstoffenheffing is bedoeld om grote schommelingen in het tarief afvalstoffenheffing en financiële risico's op te vangen. De financiële risico's binnen de afvalinzameling zitten niet zozeer in de kosten maar meer in de opbrengst van de afvalstoffenheffing. Door goede afvalscheiding bieden onze inwoners de grijze container minder vaak aan. Daarnaast fluctueren de opbrengsten van de ingezamelde grondstoffen door marktwerking. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de egalisatiereserve sinds 2013 te zien:

In 2016 en 2017 hebben wij de egalisatiereserve ingezet om het tarief van de afvalstoffenheffing te verlagen. Afhankelijk van de stand van de reserve na het vaststellen van de jaarrekening 2017 kunnen wij overwegen de reserve opnieuw in te zetten voor het verlagen van het tarief vastrecht

Reserve vervanging ondergrondse containers

Naast de reserve afvalstoffenheffing reserveren wij voor het vervangen van ondergrondse containers. Jaarlijks doteren wij € 29.000 in deze reserve. De stand van deze reserve op 1 januari 2017 is € 171.000.

4.6 REGELING TEGEMOETKOMING AFVALSTOFFENHEFFING MEDISCH AFVAL

Een groep inwoners heeft om medische redenen meer afval dan een gemiddeld huishouden. Deze inwoners kunnen hiervoor een extra restafval container krijgen. Door het diftar systeem betalen inwoners met medisch afval een fors hogere afvalstoffenheffing dan een gemiddelde aanbieder. Daarnaast hebben deze inwoners niet echt de mogelijkheid het medisch afval te scheiden en/of te verminderen.

Sinds 2013 geven wij inwoners met veel medisch afval een tegemoetkoming in de kosten van de afvalstoffenheffing. Deze inwoners ontvangen na afloop van een belastingjaar maximaal € 65,00 terug. Inwoners met een extra container voor medisch afval ontvangen daar bovenop nog een vergoeding van € 40,00

De vergoeding is niet gekoppeld aan het aantal ledigingen en het ledigingstarief van de restafvalcontainer. Daarnaast gaat de regeling uit van het gebruik van mini containers en niet van een ondergrondse restafvalcontainer. De regeling willen wij daarop aanpassen. Het aanpassen van de regeling heeft geen budgettaire gevolgen.

Uitwerking:

De regeling tegemoetkoming afvalstoffenheffing voor medisch afval met ingang van 1-1-2018 aanpassen:

- **De tegemoetkoming is bij het gebruik van een restafvalcontainer gebaseerd op het tarief van 8 aanbiedingen van de restafvalcontainer**
- **De tegemoetkoming is bij het gebruik van een ondergrondse restafvalcontainer gebaseerd op het tarief van 34 aanbiedingen in de ondergrondse restafvalcontainer**

4.7 ONTWIKKELINGEN DIENSTVERLENINGSOVEREENKOMST CIRCULUS-BERKEL

De werkzaamheden die Circulus-Berkel uitvoert zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze bestaat uit drie delen. De delen A en B zijn meer van algemene aard. Hierin worden onder andere de deelneming in Circulus – Berkel, de werkzaamheden en de resultaten beschreven. Deel C regelt de berekeningsmethodiek, de vergoedingen en de tarieven. Deel C wordt jaarlijks herzien en geïndexeerd.

De maatregelen die dit Uitvoeringsplan voorstelt hebben gevolgen voor de DVO. Uitgangspunt blijft dat de kosten voor afvalinzameling voor de burger niet mag stijgen. Anderzijds willen we ook dat de hoeveelheid restafval daalt en het aandeel ingezamelde herbruikbare grondstoffen stijgt.

De gevolgen voor de DVO zijn:

- Inzameling restafval 1x per 4 weken -/- € 100.000

- Besparing vooral door minder transport en afname van de hoeveelheid restafval
- Bewonersparticipatie € 40.000
Hiervoor ontvangen wij een vergoeding vanuit het Zwerfafvalfonds. Daardoor heeft dit geen gevolgen voor de hoogte van de Afvalstoffenheffing
- Optimalisering oud papierinzameling
Optie 3: uitbreiding inzamelroute oud papier Circulus in buitengebied westelijk deel van de gemeente, € 10.000

4.8 INVESTERINGEN

Vervanging ondergrondse containers (2017)

De ondergrondse containers op de milieuparkjes en verzamelvoorzieningen bij hoogbouw zijn eigendom van de gemeente. Sinds de start van de gemeente Lochem zijn er nauwelijks ondergrondse containers vervangen. In samenwerking met Circulus-Berkel hebben wij een vervangingsplan gemaakt. Wij schrijven het binnenwerk van een ondergrondse verzamelvoorziening in 10 jaar af. Bij het vervangen van ondergrondse restafvalcontainers bij hoogbouw maken wij deze tevens geschikt voor "Omgekeerd inzamelen". In 2017 willen wij 18 glascontainers en 10 restafvalcontainers vervangen. Wij ramen de vervangingen op € 121.000

Uitbreidingen ondergrondse restafvalcontainers op milieuparken (2017)

Wij willen het vrijwillig omgekeerd inzamelen faciliteren door het openstellen van de ondergrondse restafvalcontainers bij hoogbouw voor alle inwoners. Daarnaast willen wij de 9 milieuparken uitbreiden met een ondergrondse container voor restafval. Wij ramen deze uitbreiding op € 81.000

Uitbreidingen ondergrondse restafvalcontainers in de wijken (2017)

In een aantal wijken is op korte afstand geen ondergrondse restafvalcontainer aanwezig. Voor het slagen van omgekeerd inzamelen mag de afstand tot een ondergrondse restafvalcontainer niet te groot zijn. Wij verwachten hiervoor op 7 locaties een ondergrondse restafvalcontainer te moeten bijplaatsen. Op 7 locaties willen wij een ondergrondse restafvalcontainer plaatsen. Wij ramen deze uitbreiding van de ondergrondse restafvalcontainers op € 63.000

Uitbreiding milieuparkjes met een luiercontainer (2017)

Wij willen op 4 locaties de milieuparkjes uitbreiden met een ondergrondse container voor incontinentiemateriaal en luiers. Wij ramen deze investering op € 28.000

Uitbreiding milieuparkjes (2018)

De totale capaciteit van de milieuparkjes is onvoldoende voor het aanbod aan grondstoffen. In Lochem willen wij 2 extra milieuparkjes aanbrengen, in Eefde 1. De investering ramen wij op € 128.000

Uitbreiding verzamelvoorzieningen hoogbouw met een PMD / Oud papier container (2019)

Om ook bewoners van appartementen in hoogbouw goede service voor afvalscheiding te kunnen bieden willen wij de verzamelvoorzieningen bij hoogbouw uitbreiden met een gecombineerde PMD / Oud papier container. De investering bedraagt € 353.000

	investering	jaar
vervangingsplanning	€ 121.000	2017
uitbreiding ondergronds rest	€ 63.000	2017
uitbreiding milieuparkjes met rest	€ 81.000	2017
uitbreiding milieuparkjes met luier	€ 28.000	2017
uitbreiding milieuparkjes	€ 128.000	2018
uitbreiding hoogbouw en OP	€ 353.000	2019
	€ 774.000	

5. COMMUNICATIE

5.1 INLEIDING

De gemeente Lochem, Circulus-Berkel en sociale partners zoals Stichting Welzijn Lochem en Kringloopbedrijf 2-Switch en lokale bewonersorganisaties werken nauw samen in de communicatie over de uitvoering van het beleid afval en grondstoffen. Deze samenwerking is gericht op het informeren en betrekken van inwoners en op het in goed overleg beantwoorden van hun vragen.

De communicatie focust zich in eerste instantie op de wijziging van de inzamelfrequentie en het vrijwillig omgekeerd inzamelen, die gepland staan voor 2018. Voor het project “Inzamelen op maat” zal een specifiek communicatieplan worden gemaakt gericht op de inwoners van het buitengebied

5.2 DOELSTELLING

Inwoners weten wat er verandert op het gebied van scheiding en inzameling van afval en grondstoffen. Zij kennen de mogelijkheden voor afvalpreventie en scheiding (kennis). Inwoners zijn gemotiveerd en leveren hun bijdrage aan afvalpreventie, zo goed mogelijk scheiden van afval en het verminderen van de hoeveelheid restafval (houding en gedrag).

5.3 DOELGROEPEN

Hoofddoelgroep: alle inwoners van Lochem. Subdoelgroepen: inwoners buitengebied, inwoners kernen, inwoners met medisch afval, , dorpsraden, deelnemers aan pilots, scholen, jeugd/hun ouders, ouderen, maatschappelijke organisatie

5.4 BOODSCHAP

In de gemeente Lochem zet iedereen zich in voor een schone, afvalvrije en duurzame leefomgeving. Dat doen we onder andere door het scheiden van grondstoffen en terugdringen van restafval. Wij vinden het belangrijk dat hergebruik en recyclen nieuwe producten oplevert die iedereen goed kan gebruiken.

Deze boodschap krijgt een plek in verschillende communicatie-uitingen en –acties.

5.5 AANPAK

We bereiken ons doel zo:

- We communiceren de boodschap helder, concreet, eenduidig en tijdig via een combinatie van communicatiemiddelen, van persoonlijk tot gemeentebreed, van traditioneel tot digitaal en social media.
- Gemeente Lochem, Circulus-Berkel en maatschappelijke organisaties stemmen regelmatig en goed met elkaar af over de communicatie.
- We maken duidelijk wat er verandert en wanneer, waarom dit verandert, wat dit voor inwoners betekent en wat het hen oplevert (gebruiksgemak, kostendaling, schone leefomgeving).
- Inwoners weten waar zij terecht kunnen met vragen of opmerkingen.
- We maken afvalscheiding en hergebruik door het inwoners zo gemakkelijk mogelijk en stimuleren zo gedragsverandering (pilots en participatie)

5.6 AANDACHTSPUNTEN

- Hoewel in de gemeente Lochem minder aanwezig bestaat er landelijk een hardnekkig beeld: hoeveel energie we ook steken in het scheiden van afval, het komt toch op een grote hoop.
- Overlast bijplaatsingen bij milieustraten en enkele verzamelcontainers in stad Lochem.

5.7 MIDDELEN EN KANALEN

We zetten middelen crossmediaal en herhalend in om de communicatie te versterken. Waar nodig bieden we maatwerk. We maken gebruik van eigen kanalen, lokale en regionale media, vakbladen, social media. Circulus-Berkel voert de afvalinzameling uit en is leidend in de communicatie over de inzameling. De gemeente volgt daarin berichtgeving via de kanalen van Circulus-Berkel. Wat het beleid betreft, heeft de gemeente de regie en voor communicatie daarover zet de gemeente eigen kanalen in.

We gebruiken onder andere de volgende kanalen:

- Geadresseerde mailing over aanpassing inzamelfrequentie, overzicht met de eerste inzameldagen, mogelijkheid restafval zelf weg te brengen, mogelijkheden afvalscheiding, medische regeling etc.
- Afvalkalender
- Afvalvrij-app
- Afvalcoaches
- Bijeenkomsten voor deelnemers aan pilots
- CleanWise, educatieprogramma voor basisscholen
- Regelmatige rubriek in gemeentenieuws over afvalscheiding, resultaten, voorkomen voedselverspilling, nieuwe milieustraten, pilots, Cleanwise, BEST-tas, afvalpreventie en overige initiatieven die genomen worden. Doorplaatsen via de andere kanalen.
- Benutten reguliere kanalen gemeente en Circulus-Berkel: websites, facebook, app, digitale afvalkalender, kwartaalpagina's, e-zine, callcenter Circulus-Berkel, KCC gemeente etc.
- Free publicity
- Persberichten
- Social media gemeente en Circulus-Berkel

5.8 EVALUATIE

We evalueren regelmatig de effecten van de veranderingen zoals inzamelfrequentie en anders inzamelen van afval en de effecten van de communicatie daarover.

6. COLOFON

Aan dit Uitvoeringsplan Afval en Grondstoffen hebben meegewerkt:

- Marcel Aarnink, adviseur Circulus-Berkel
- Jitske van Diepeningen, communicatie adviseur Circulus-Berkel
- Rob Wechstapel, financieel consulent gemeente Lochem
- Cees Vermeer, 1^e medewerker handhaving gemeente Lochem
- Marjon Baaij, communicatie adviseur gemeente Lochem
- Martin Niessink, beleidsmedewerker Afval gemeente Lochem

Bijlage 1: Overzicht voorstellen Uitvoeringsprogramma Afval en Grondstoffen gemeente Lochem

Wijziging inzamelfrequentie:

1. De inzamelfrequentie van de restafvalcontainer verlagen van 1 keer per 2 weken naar 1 keer per 4 weken
2. De mogelijkheid bieden om voor medisch afval een extra 140 liter restafvalcontainer en/of afvalpas voor een ondergrondse container te gebruiken

Vrijwillig omgekeerd inzamelen:

3. Omgekeerd inzamelen op vrijwillige basis mogelijk te maken en dit te evalueren in 2019
4. Drie nieuwe milieustraten realiseren (2 in Lochem, 1 in Eefde)
5. De milieustraten uitbreiden met een ondergrondse restafvalcontainer ten behoeve van het vrijwillig omgekeerd inzamelen
6. De ondergrondse restafvalcontainers bij hoogbouw open stellen voor alle inwoners
7. De verzamelvoorzieningen bij hoogbouw uitbreiden met een ondergrondse container voor papier en PMD

Inzamelen op maat:

8. Bij een positief resultaat van de pilot “inzamelen op maat” in de gemeente Bronckhorst het op afroep ledigen van de restafvalcontainer ook in het buitengebied van de gemeente Lochem invoeren

Optimaliseren oud papierinzameling:

9. In gebieden waar geen oud papier huis aan huis door verenigingen wordt ingezameld over te gaan tot het huis aan huis inzamelen van papier met minicontainers

Afvalscheiding buitenshuis:

10. Geen prullenbakken te plaatsen in de woonwijken en het buitengebied maar wel in centrumgebieden, OV overstappunten en fietsknooppunten. Prullenbakken gefaseerd geschikt maken voor gescheiden afvalinzameling
11. De adoptie van te verwijderen prullenbakken door inwoners faciliteren
12. Afvalscheiding op evenementen stimuleren

Inzameling luiers en incontinentie materiaal:

13. De milieustraten in Lochem, Gorssel Eefde en Laren uitbreiden met een ondergrondse container voor luiers / incontinentiemateriaal

Participatie

14. Vergoeding verpakkingenfonds inzetten voor gemeentebrede zwerfvuil en afvalparticipatie
15. Bewonersinitiatieven op gebied van (zwerf) afval waarderen en faciliteren

Handhaving

16. De huidige inzet van handhaving richten op het voorkomen van restafval in de grondstofstromen en het voorkomen van bijplaatsingen
17. Extra inzet te plegen op het voorkomen van het aanbieden van huishoudelijk afval aan een niet gemeentelijke inzamelaar